

[Stærmosen.]

være meget ønskeligt, om vi kan faa gjort dette Forhold op, endnu inden 1945 er til Ende. Det vil klæde vor Lovgivningsmagt, hvis vi kan klare dette Spørgsmaal for de søfarende endnu i Befrielsens Aar. De Laan, der er ydet til de søfarendes hjemmenværende Familier, bør afvikles paa en saadan Maade, at de søfarende føler, at de har faaet en rimelig og fin Behandling af det danske Samfund. Det ærede Medlem Hr. Christmas Møller har paapeget, at de Vilkaar, hvorunder vore søfarende har sejlet i engelsk Fart, har været ringere end de tilsvarende Vilkaar herhjemme. Det ærede Medlem Hr. Christmas Møller fremsatte mange Bemærkninger i Tilknytning dertil, som vi fra vor Side fuldt ud kan tilslutte os, og vi vil ogsaa deltage i en meget indtrængende Hensigt til den højtærede Handelsminister om at fremkomme med et Forslag om Ordningen af Laaneforholdene.

Jeg vil gerne stille et Spørgsmaal til den højtærede Undervisningsminister. Der foregaar fra Norge i disse Maaneder en Udsendelse af unge paa Studier i Udlandet i ret stor Stil. Navnlig gaar denne Strøm af unge fra alle Erhverv og fra alle Studier over Atlanterhavet til Amerika, til U.S.A. og til Kanada. En Del unge er ogsaa afrejst her fra Landet, men i et forsvindende lille Tal. Jeg kan ikke klare for mig selv, hvad det er for Vanskeligheder, der gør, at vi ikke i samme Omfang som vort norske Broderfolk kan faa Blikket vendt udad. Jeg kan ikke klare for mig, hvilke praktiske Vanskeligheder der er for en Udsendelse af talrige unge til Studier ude i Verden. Jeg vil fremhæve Vigtigheden af, at vi giver i Hundredevis af vore unge Mulighed for meget hurtigt at faa udvidet Horisonten, at faa direkte Indtryk af den paa saa mange Maader nye Verden, der er blevet til under denne Verdenskrig uden for vore Grænser. Det, der er udviklet i De forenede Stater, er ikke blot noget, der har med det materielle at gøre, det er ikke blot en teknisk Udvikling, der kan studeres, men det er ogsaa paa mangfoldige Omraader en ny Indstilling til vigtige Samfundsspørgsmaal, en ny Indstilling til sociale Problemer, ja, en ny Grundopfattelse af selve Forholdet til Medmennesket og til andre Nationer. Det forekommer mig, at vi vilde tilføre vort Land meget store, maaske til at begynde med noget immaterielle, men alligevel meget store Værdier, hvis vi lod en meget større Gruppe af vore unge Folk end nu rejse paa Studierejse i disse vestlige store Udlænde. Jeg vil gerne spørge den højtærede Undervisningsminister, hvilke Planer

man har i saa Henseende. Hvis man ikke har Planer, hvilke Vanskeligheder der da er for at lægge Planer. Det er et Spørgsmaal, som er af nogen Betydning for Fremtiden.

I Regeringens Programerklæring er der talt om, at der skal forelægges et Forslag til en Ordning af de sønderjyske Skoleforhold for det tyske Mindretal. Der vil blive Lejlighed til fra vor Side at fremkomme med vore Betragtninger, naar dette Lovforslag kommer til Behandling i meget nær Fremtid. Men der er nogle almindelige Betragtninger, som det er naturligt for mig at fremføre ved denne Lejlighed. Jeg vil gerne meget klart sige, at naar der fra vor Side føres en Opposition mod en Fortsættelse af de tyske Privatskoler og en Fortsættelse under saadanne Former, at det i Virkeligheden bliver en Videreførelse af de hidtil bestaaende tyske Privatskoleforeninger og deres Virksomhed, saa skyldes denne Opposition, at vi finder, at et Opgør med disse Privatskoleforeninger er nødvendigt. Den skyldes ikke — og det er det, det ligger mig paa Sinde at faa sagt meget klart —, at vi tager Afstand fra Princippet om, at Forældre skal have Frihed til at undervise deres Børn, og at Forældre derfor ogsaa skal have Frihed til at indrette en privat Undervisning. Men naar vi skal gaa ind paa at yde offentlig Støtte til en saadan Undervisning i disse Tilfælde, er der Grund til at pege paa, at vi først, før det gennemføres, maa have gjort op med Besættelsestiden.

Det kan meget klart paavises, at de sønderjyske Privatskoleforeninger lukkede deres Bankkonti for Udbetaling af alle Udgifterne til deres Skolevæsen i Forsommeren 1940, og at Udgifterne til dette Mindretals Privatskolevæsen er blevet afholdt af Midler, hvorom man med Sikkerhed kan formode, at de stammer fra den danske Nationalbank og altsaa er betalt af den danske Stat. Det kan desuden meget klart gøres op, og jeg skal dokumentere det ved nogle Eksempler, at de Nybygninger, der har fundet Sted inden for det tyske Privatskolevæsen, baade hvor det drejer sig om Udvidelser af Skolebygninger, som var rejst før 1940, og hvor det drejer sig om Byggeri under Besættelsen, er finansieret fra dansk Side.

Jeg kan nævne nogle Eksempler paa tyske Privatskoler, som er bygget efter 1940, og det vil vise sig, at der paa disse Skolebygninger enten slet ingen Behæftelser er, eller at der kun er tinglyst et enkelt almindeligt dansk Kreditforeningslaan. Jeg kan nævne et Eksempel som den nye tyske Privatskole i Vennemose, hvorpaa